

Svensk Bretonklubb
Org nr 802414-1833
Rasklubb inom SKF

BretonBladet

Nr 2024-2

Ordföranden har ordet

Nu när det är sommar och vi har koppeltvång på våra energiska hundar, är det en fantastisk bra tid för träning av alla former. Det är roligt när man läser på breton.se och alla regionala Facebooksidor att det är många träningsaktiviteter runtom i landet. Ett stort tack till alla er som tar initiativet till enskilda och regelbundna träffar för att träna våra Bretoner! Det är en väldigt viktig del av Bretonklubbens verksamhet!

Själv har jag tränat lite här var under våren: med Bretonklubbens regionala träningsgrupp i Falun/Borlänge, fågelträning på Långtora och en träningshelg hos ForsWards.

Det är alltid lika roligt att se alla duktiga Bretoner och inte minst alla duktiga hussar och mattar. För mig var det en aha-upplevelse att träna på ForsWards. De kör visserligen med samma grundkoncept som de flesta andra gör i dag: Ledarskapet är viktigast och vi ska prata "samma språk" som tiken. Men Anna på ForsWards gör det på ett

annorlunda sätt mot alla andra kurser som jag har gått på tidigare. Det var riktigt spännande att få några "nya verktyg" att jobba med sin hund.

Det har varit en diskussionstråd på Facebook, där en medlem startade med att jämföra Bretoner med Mopsar, för att skapa en diskussion om Breton-rasens utveckling. Medlemmen lyckades riktigt bra med detta, för diskussionstråden blev mycket livlig! Jag tänker inte här kommentera alla inlägg.

Men däremot passa på att trycka på vikten av att vi alla måste fortsätta att jobba mycket seriöst med aveln av Breton-rasen. Alla vi uppfödare har ett stort ansvar att bara avla på friska och sunda hundar.

Tack och lov, är våra Bretoner normalt både friska och sunda! Friskare och sundare än väldigt många andra raser. Men det har dykt upp ett litet orosmoln med övergångskotan (Lumbosacral Transitional Vertebrae LTV). Vi har skrivit om LTV i tidigare BretonBlad (nr 4 2022, s 8) och i detta nr finns det mer att läsa om LTV på sidan 7.

För att få en ökad kunskap om frekvensen av LTV, uppmuntrar vi alla Bretonägare att i samband med HD-röntgen även röntga ryggen för att hitta eventuella defekter av LTV. Särskilt viktigt är det självklart att röntga tilltänkta avelshundar. Bretonen är ju en jakthundsras och då är det extra viktigt att vi prioriterar funktionalitet vid avel och då är en normalskapad rygg en mycket viktig faktor.

Ha en fortsatt härlig sommar med mycket hundträning!

//
Anna

Nya styrelsen

Ordförande Webmaster, Värdegrund	Anna Norén
Styrelseledamöter Utställningsansv, Avelskommitté Kassör Jaktprovs ansv Jaktprovs ansv, Värdegrund Marknadskommitté	Isabelle Bergkvist Emilia Gustavsson Anders Dedorsson Ylén Maria Hörnlund Per-Ivar Norell Nicklas Nyman
Styrelsesuppleanter	Fredrik Dahlgren Mats Sigvant
Revisor	Thomas Borg Lennart Berglund
Revisorssuppleant	Bengt Eklund Maja Johansson

Övriga Funktionärer utom Styrelsen:

- **Sekreterare:** Malin Isaksson
- **Webmaster:** Kjell Lundberg
- **SKF-representant:** Mats Ågren
- **Redaktör BretonBladet:** Birgitta Rådman
- **Avelskommitté:** Paul Lundblad, Lennart Berglund, Emilia Gustafsson
- **Regionombuds-ansvarig:** Peter Nilsson
- **Apportkommitté:** Mats Ryderheim, Rickard Hubinette
- **Valberedning:** Rosie Fränneby, Peter Engelbrektsson, Magnus Löfgren

Nya Statuter för Årets Breton Utställning

Årsmötet tog beslut om nya statuter för att utse Årets Breton Utställning
I korthet innebär de nya statuterna att:

- Årets Breton Utställning Unghund införs som en ny kategori
- Utländska meriter, BIS och BIG räknas numera
- För den vuxna Årets Breton Utställning krävs även att hunden är jaktprovsmeriterad

Statuterna i sin helhet finns på breton.se under Årets Breton

Jaktprov hösten 2024

(vissa ändringar kan bli aktuella)

Datum	Plats	Typ	Antal par- tier/dag	Ansvarig/Provledare
16 aug	Sidsjö	skog	1	Per-Ivar Norell
17-18 aug	Gräftåvalle PREL	fjäll	2	Fanny Sandström & Lasse Rådman
30-31 aug, 1 sept	Björkliden	fjäll	2	AnnaCarin & Erling Wikman
7-8 sept	Pirtti	fjäll	1	Emilia Gustafsson
14-15 sept	Klimpfjäll	fjäll	2	Maria Hörnlund & co
28-29 sept	Dundret	fjäll	1	Emilia Gustafsson & AnnaCarin Wikman
5-6 okt	Falköping/Alingsås	fält	2	Eva Olausson, Peter Nilsson & co
11-13 okt	Gotland	fält	SM + 1/dag	Marie Nylander
19-20 okt	Svedala	fält	1	Mats Ryderheim
9-10 nov	Långtora	fält	2	Kalle Berglund & Isabelle Bergkvist

Årets sommarevent i Jämtland: Västgård Game Fair 26-28 juli

Bretonklubben finns med i en monter
Kom och besök oss!

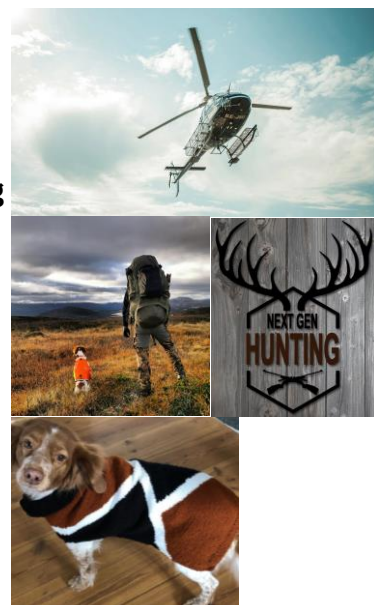
I samband med eventet kommer vi
bland annat att ha ett lotteri med
superfina priser.

- 1:a pris: Helikopterlyft och guidad jakt med Artic Heli
- 2:a pris: 2 timmar hagelskytteträning för två med Next Gen Hunting
- 3:e pris: 2 timmar skytteevent för två med Next Gen Hunting
- 4:e pris: Stickad väst till din hund

Lottpris 50 kr styck.

Kan vi inte ses på plats kommer du ändå att ha möjlighet att köpa
lotter.

Håll koll på Bretonklubben Jämtland FB-sida och klubbens hemsida

Världsutställningen i Zagreb

Text: Marie Nylander

Varje år arrangerar FCI en Världsutställning någonstans i världen. Årets utställning gick av stapeln i Zagreb, Kroatien i slutet av april.

Efter en del funderingar fram och åter bestämde Jerker och jag oss för att vi skulle prova våra vingar internationellt och då speciellt våra två unga juniorer. Jerker och Freke har ju provat vingarna vid flera tillfällen utanför Sveriges gränser och det med mycket fina resultat. Förhoppningen var ju att det även skulle bära frukt i Zagreb. Vi hade alltså med oss Eirams Frekke Freke, Eirams Haki Tri, Eirams Halla Tri och Eirams Galna Gilda.

En lång resa hade vi framför oss, så där ca 200 mil enkel resa, men resandet gick mycket bra genom 4 länder utanför Sverige innan vi var framme i det femte - Kroatien. Zagreb ligger i norra delen av landet. Vi övernattade i södra Tyskland i båda riktningarna, på ett hundvänligt hotell i Nürnberg. Det visade sig att det arrangerades tre utställningar under två dagar och eftersom dessa två dagar låg efter varandra så passade vi på att anmäla oss till samtliga.

På onsdagen var det en internationell utställning, som dock inte lockat så många anmälda bretoner. 10 st närmare bestämt. Vi var mycket nöjda med resultaten för våra svenska hundar. Haki fick juniorCacib och blev bästa junior och fick gå in i eftermiddagens final. Det fick också Freke som också fick cert och Cacib och blev bäst i rasen. Ingen av dem blev dock placerade men skötte sig

fint efter en lång väntan. Mina två tikar fick båda excellent och blev tvåa i sina klasser, Gilda med reserv-cert.

Nästa dag var det dags för WDS på förmiddagen och en nationell utställning på eftermiddagen, som även var Croatian Winner Show. Nu var det större anmälningssiffror med 56 bretoner på WDS men tyvärr bara 17 på eftermiddagen.

Samtliga våra hundar fick excellent och Haki var en härsman från att bli WJW-24, men blev alltså nr 2. Freke blev 3:a i championklassen och Halla blev 3:a i juniorklassen. Gilda hamnade precis utanför placeringarna i sin klass.

På eftermiddagen så var det ju en ny utställning, dock utan några finaltävlingar (då gick finalerna för WDS). Haki visade återigen framtassarna och blev bästa junior, vi är dock inte säkra på ifall det var någon juniorvinnartitel. Freke blev 2:a i championklassen och Halla blev 2:a i juniorklassen. Bäst gick det faktiskt för Gilda, då hon vann sin klass med cert.

Som sagt - jag är mycket nöjd med hur mina uppfödningar stod sig i den internationella konkurrensen och hur väl de klarade av den långa resan.

Stort tack Jerker för trevligt resesällskap, vi gör väl om det nå'n gång.

Mvh Marie Nylander

Ni kommer väl:

SM på fält - 2024 på Gotland den 12 oktober + 3 dagars Kvalitetspartier (11-13 oktober)

Foto: Marie Nylander

Diverse info kring arrangemanget.

Träning:

På torsdagen kommer det att finnas möjlighet till träning på fält.
Vi kommer att använda olika marker för träning och prov.
Kostnaden är 100 kr per hund. Först till kvarn gäller.
Anmälan görs till Marie Nylander.

Boende:

Vi kommer att ha boende för tillresta i Roma och Dalhem.
Marie Nylander har mer info.

Gotlandsfärjan:

Det kommer finnas möjlighet att boka biljetter till färjan med rabatterat pris.
För att få koden så kontaktar ni Marie Nylander.
Eftersom sista färjan går vid ca 16.00-tiden på söndagar rekommenderas att boka hemresa på måndagen för att inte riskera missa slutet på provet.

Guidad tur på Gotland Whiskey:

Ev. kan en guidad tur på Gotland Whiskey ordnas.
Skicka ett mail till Marie Nylander med intresseanmälan så vi vet om hon ska dra vidare i denna tråd och vänta inte med detta till sista minuten utan gör det nu!

Kontaktuppgifter till Marie Nylander:

e-post: eirams.mny@gmail.com

mobil: 070-766 18 43

Gotlandsgänget hälsar er alla varmt välkomna.

Övergångskota - Lumbosacral Transitional Vertebrae (LTV)

Text: Bretonklubbens styrelse och avelsråd

Övergångskotor förekommer troligen hos alla två- och fyrfota ryggradsdjur med bäcken. Hundar ska ha 7 ländkotor men kan ha både 6 och 8 stycken. När det inte finns 7 fullständigt normala kotor och en normal övergång till bäckenet talar man om övergångskotor. En övergångskota är alltså en missbildning.

Missbildningen kan vara minimal och betydelselös för hunden men också, i svåra fall, vara handikappande. Ärftliga faktorer anses ligga bakom en del av problemen. Hur vanligt förekommande avvikelser är hos Bretoner i Sverige och hur det påverkar hälsan återstår att se.

Bretonklubben har initierat ett arbete för att i hälsoprogrammet införa röntgen för diagnos av eventuella avvikelser på övergångskotor i ländryggen. Frekvensen och betydelsen av dessa avvikelser är till stora delar oklar. Nu har ett stort veterinärvetenskapligt arbete från Norge visat att Bretonrasen har en mycket hög frekvens av LTV och att det dessutom finns ett klart samband mellan LTV och HD (Höftledsdysplasi).

Denna information innebär för Bretonklubbens del självklart att LTV framöver måste beaktas i aveln. Vi i Svensk Bretonklubb diskuterar nu, att som ett första steg, få ryggröntgen på Breton obligatoriskt för deltagande i avel - på samma sätt som vi har krav på höftgröntgen - "känd HD-status". Ryggröntgen ska då ingå i rasens hälsoprogram på nivå 2. Nivå 2 avser avelsdjur och innebär att föräldradjurens undersökningsresultat ska finnas registrerade. Vi för en diskussion med SKK hur vi kan hantera denna fråga vidare.

En modell för detta tillämpas redan av den finska Bretonklubben i samarbete med den finska Kennelklubben. I Finland har Kennelklubbens vetenskapliga kommitté för avel rekommenderat att hundar med symtom utesluts från avel. Alla asymtomatiska hundar kan användas, men hundar med LTV1-LTV4-resultat (=varianter av defekt LTV) rekommenderas att endast paras med LTV0-hundar (=utan anmärkning). Det rekommenderas att avkomor till sådana kombinationer fotograferas för att få mer information om nedärvningen och betydelsen av LTV-förändringar.

I väntan på att vi har en modell för Svenska Bretonklubben, uppmuntrar vi alla medlemmar att i samband med HD-röntgen frivilligt även utföra en ryggröntgen för att öka kunskapen om frekvensen av LTV hos Bretoner.

Det är en sidobild av ryggen till skillnad från HD-röntgen som tas från magen. Röntgenplåten skickas till finska Kennelklubben (Kennelliitto) för analys och klassning av ev. LTV. Självklart är det extra viktigt att hundar som planeras att användas i avel LTV-röntgas.

Länkar till finska Kennelklubbens sidor hittar ni på Bretonklubbens hemsida.

Från sällskapshund till jakthund på en helg.

Text och foto: Patrich Orresol

Jaktprov, vinterfjäll på Dundrets lågfjäll, ett vackert område strax utanför Gällivare med lagom kuperad terräng för en dålig skidåkare. Det skulle bli min unghund Graipesvares Divas första kontakt med fjällen.

Lördagen bjöd på fint väder och bra vind, men brist på kyla riskerade att ge genomslag på skaren. Hennes första släpp var samtidigt dagens första direkt efter att ha kommit upp på Dundret efter en vandring rakt upp efter Himlabacken från Björnfällans parkering.

Föret var bra och skaren bar hundarna även om vi förare gick igenom ibland.

Med påsken i färskt minne, då hundarna fick springa fritt på isen och då de hela tiden hållit sig nära oss för det var intressantare att se vad som skulle kunna komma ur pimpelhålen än att söka på de öppna snöklädda isarna, lika såg det ut för henne här. Detta var inte jakt utan en utflykt på snön.

I slutet på släppet gick hon ändå upp sig och gjorde några bättre slag. Innan nästa släpp hade det hunnit flyga några fåglar och även doftat lite ripa för de andra deltagande hundarna så nu var det bättre fart men fortfarande lite trångt, oengagerat sök och dåligt djup.

Vid hennes tredje släpp hade det börjat bli lite genomslag och farten gick ner lite men hon kämpade på och kom rätt i strålen från en ripa stående på en öppen kalfläck. På väg fram lättar ripan och Diva är lugn i flog och skott och gör en okej apport trots att det inte var nödvändigt för premien, då hon avslutades med ett andrapris. Det var gott om ripor men vissa var snabba på att ta till vingarna medan andra sprang undan.

När vi avslutades valde jag att avvika och ta en av de preparerade skidlederna tillbaka och passade då på att njuta av nedfarten via Soldalen där jag suttit i kanten och solat många gånger för närmare femtio år sedan. Även nu satt flera skidåkare och njöt i solskenet av medhavt kaffe och choklad. Åter vid bilen upptäckte jag att det slitna billighets signaltäcket var borta, hade väl tappat det på vägen ner någonstans men hade reserv med mig så jag tänkte inte så mycket på det.

Natten mot söndag hade det varit några minusgrader vilket lovade turboföre åtminstone på morgonen då prognosen var att det skulle bli varmare och soligare än på lördagen.

När vi nästan nått provmarken efter att ha skidat upp från "femmans" parkering såg vi något signalorange som låg ett fyrtiotal meter från leden uppe på Dundret och det var mitt tappade täcke. Någon i partiet tyckte inte jag skulle "jinx" och använda reservtäcket som redan var på Diva, så det var bara byta innan första släpp.

Nu var det direkt bättre fart på henne men fortfarande lite dålig framdrift. En bit in i släppet tar hon stånd tillsammans med partnern. När vi är på väg fram lättar riporna och båda hundarna går efter något men båda får fortsätta.

Andra släpp snäppas upp ytterligare med bättre sök och hon fattar stånd ett hundratal meter från mig men när jag börjat åka mot ståndet springer partnern med full fart mellan Diva och ripan som då tar till vingarna. Jag tyckte inte det var någon idé att ens försöka ge stoppsignal på så långt håll men hon var lugn och stod kvar. Hon sökte vidare efter att ha kontrollerat uppflogsplatsen. Partnern som störde hade nog inte ens noterat ripan för han fortsatte rakt fram när ripan startade rakt ut åt sidan.

Innan Divas tredje släpp hade solen börjat göra skaren mjuk och både hundar och förare hade en hel del genomslag. Man fick ta det försiktigt i nedförsbackarna för helt plötsligt kunde skidorna gå genom skaren och var man inte beredd blev det en "faceplant" med en extra nedtryckning av ansiktet i snön när ryggsäcken slog i nacken. Hon genomförde det tredje släppet med bra intensitet trots föret som gjorde att hundarna drog ner på farten, man såg att de inte riktigt litade på underlaget.

Vid det fjärde släppet i medvind försvinner Diva över en höjd och när hon inte kom tillbaka tar jag mig uppåt och hittar henne i stramt stånd, jag går förbi och runt för att komma upp bakom och skickar på henne, hon reser och är lugn i uppfloget och skottet och gör en bra apport där hon glatt hämtar men går först mot domaren med ripan innan hon överlämnar den i handen hos mig.

Hon belönades med ett förstapris på hennes andra vinterprov.

Det var ett utmärkt prov i trevlig miljö med bra väder, gott om ripor och trevligt bretonfolk, hit kommer vi gärna igen och detsamma tyckte nog alla deltagare då alla haft chans på fågel.

Ett stort tack till bretonklubben för bra anordnat prov.

Äntligen var det min tur

Text: Moa Hörnlund

Många har nog sett mig "svansandes" med på alla jaktprov i Klimpfjäll senaste åren, själv utan hund. Jag fick såklart inget pris för min prestation då, haha, men i stället har jag fått lärdom om hur ett jaktprov går till och fått se när det gått bra och mindre bra.

Vårprovet i Klimpfjäll 2024 närmade sig och jag hade bestämt mig för att inte starta.

Jag är en person med mycket krav på mig själv. Jag visste att min då 15 månaders Fiskonfjällets Mira jagade för mig, stod för fågel, stannade på kommando och kunde apportera.

Trots det skulle jag inte starta henne, jag kände att jag ville ha mer av allt i ryggsäcken innan jag skulle starta henne på prov. Nästan som att jag ville få checka av alla olika scenarion som kan hända innan jag skulle känna mig redo.

Det lyckas man nog inte göra. Det man minst anar kan hända på ett prov, på gott och ont!

I sista sekund kom jag fram till att jag startar henne på Klimpfjällsprovet för min egen skull, jag hade en tanke om att det är lika bra att "riva av plåstret" så kanske jag känner mig tuffare till hösten och vågar starta fler prov då.

Vi anmälde oss till fredagens prov och skulle gå för Uli. Jag klev upp på morgonen lite nervös men mest peppad.

Mira sökte av terrängen i ett utmärkt fjällsök och jag kände mig trygg och stolt över vårt samarbete. Lite motgångar fick vi med oss och tyvärr fick vi inte till en fågelsituation efter 95 minuters släpptid.

Det här var ju väldigt roligt tyckte jag och anmälde mig till söndagen också, denna gång med Paul som domare.

Jag stötte på Uli när vi hade samling inför provet och hon peppade mig med - Idag går du till pris! Det hoppas jag, tänkte jag.

Söndagen bjöd på värme med väldigt lite vind hela dagen.

Mira hade ett fint sök, hon jagade för mig och jag kände mig alltid trygg med var jag hade henne. Dagen bjöd på några stötar och jag kände hur tävlingsdjävulen i mig vaknade.

- F*n, stå nu och sluta stöt tänkte jag.

Trots dessa tråkiga stötar så var jag väldigt nöjd ändå, jag fick det bekräftat att all träning vi lagt ner på stoppen verkligen belönat sig.

I slutet av dagen var det endast två unghundar kvar, Fiskonfjällets Mira och Almkullens Leif.

Två stycken duktiga och trevliga hundar.

Mira fattar stånd tillsammans med partnern Leif och innan vi hinner skicka hundarna på avance så lättar riporna framför hundarna som är komplett lugna i flog och skott. Efter skottet så lyfter ytterligare två ripor och båda hundarna sitter lugnt kvar.

Dagen avslutades med att Fiskonfjällets Mira och Almkullens Leif fick varsitt 2:a pris i UKL med åtminstone en förare som fick mersmak för jaktprov. Jag tror att Leifs ägare Lars känner samma. Mitt första diplom hänger äntligen inramat på väggen och jag hoppas att få fylla den med fler.

Tack alla inom bretonklubben som välkomnat mig under alla dessa prov jag svansat med på, och tack för all lärdom och trevliga bemötande ni gett mig! Men störst tack till mina föräldrar som lät mig ta denna lilla guldklimp ur deras kull. Mira och jag har mycket träning kvar och vi ska ha väldigt roligt längs vägen!

Hoppas att vi ses på fler jaktprov till hösten, både välbekanta och nya ansikten och nosar!

Kommer jag känna mig mindre nervös i höst när jag nu "drog av plåstret" på vårprovet? Hm, jag tror inte det, haha.

Ha det gott!

// Moa och Mira

En jaktdag som kunnat sluta illa

Text: Mats Sigvant

Så äntligen infann sig en av årets bästa veckor, ni vet vilken! Väl installerad i Bruksvallarnas stuga nummer 6, med kök utrustat för att laga goda middagar, bastu med glasdörr och lagom höga bänkar för att vår bastufördragande breton Ipa ska stortrivas, tog vi en tidig kväll. På premiärmorgonen var våra förväntningar så höga att vi vaknade utan klocka. I gryningen var vi på plats i Mittådalen, i en ruta som vi jagat tidigare. Terrängen är varierad med både fjällbjörkskog och kalvfjäll. Väderprognosen lovade växlande molnighet, svag sydvästlig vind och en del sol. Morgonen grydde, och vi startade anmarschen mot vår ruta. Efter en timmes marsch nådde vi vår jaktplats. Inledningsvis vandrade vi genom tät fjällbjörkskog utan att få kontakt med några fåglar, men snart passerade vi en fäbod där det rök ur skorstenen. En kilometer efter fäboden, efter en rejäl stigning, kom vi upp på ett myrkomplex. Plötsligt stannade Ipa - hon hade fått vittring! På kommando reste hon en stor ripkull och vi fällde en fågel. Efter detta lyckade nedslag satte vi oss på en kullfallen fjällbjörk för en välförtjänt fika. Kaffet smakade extra gott medan vi njöt av utsikten och den mäktiga kungsörnen som cirklade högt ovanför oss. Jakten fortsatte och vi fällde ytterligare några ripor. Trots kurr i magen bestämde vi oss för att klättra upp på kalvfjället för att avnjuta äggsmörgås med vidunderlig utsikt. Den tidiga starten, solens värme och maten påkallade en välbehövlig tupplur. Vi la oss till rätta i det rodnade riset och njöt av stunden. Även Ipa kom till ro tryggt några meter ifrån oss. Själv stängde jag av ljudet i hörselskydden och somnade snabbt och enligt Didi, hördes högljudda snarkningar. Jag väcktes av en förskräckt Didi som skrek utan effekt eftersom mina Peltonen var avstängda, men rycktes ur sömnen av en knuff.

Min syn var då två enorma kungsörnar i full fart på väg mot Ipa! Vi kastade oss upp, skrikande och viftande med armarna, och lyckades avbryta örnarnas attack! Det var överkligt och oväntat, vad hade nästan hänt? Didi blev väckt av ett intensivt tjatter av småfåglar och slår yrvaket upp ögonen

som möts av en målmedveten blick av en kungsörn. Tack alla småfåglar, det blev Ipas räddning!

Chockade och omskakade avslutade vi jakten för dagen. Det kändes helt enkelt för riskabelt att släppa hunden efter den skrämmande händelsen. På vägen ner passerade vi fäboden. Med stugägaren delade vi vår berättelse. Han bekräftade att kungsörnar tidigare under året hade slagit en renkalv i närheten. Enligt honom jagar örnarna ofta i par, där en distraherar renhonan medan den andra attackerar kalven genom att sätta sig på ryggen och punktera lungorna med klorna.

Väl tillbaka i stugan konsulterade vi Google och förvånades över hur vanligt örnattacker på hundar verkar vara, i synnerhet är små drivande hundar som tax och beagle utsatta. Även större hundar kan angripas, om än mer sällan. Flera hundar dödas årligen av örn.

Någon dag senare blev vi "förföljda" av en jaktfalk i flera timmar. Även om jag visste att falkar precis som vi är fågeljägare och inte angriper byten på marken, kändes det obehagligt och obegripligt. Men en vän till mig, som jagar med pointer, berättade att han upplevt samma sak flera gånger. Falkarna lär sig helt enkelt att ripjägare med hund leder till fågel på vinge!

Bretoner har den perfekta storleken, inte bara för oss ägare, men även för kungsörnen så se upp bokstavligen när ni jagar!

Didi och Mats Sigvant

Fakta om Kungsörn (Aquila Chrysaetos)

Längd 80 - 95 cm

Vingspann 190 - 225 cm

Vikt 3-7 kg

Honan är större än hannen

Könsmogen efter ca 5 år

Monogama och lever livslånga i par

De bygger flera bon inom sitt revir. Föder oftast fram två ungar av 4-5 ägg.

Huvudsaklig föda är däggdjur såsom ekorre, hare, kanin, gnagare, räv, mm.

Äter även kadaver

Det är en mångsidig jägare med extremt god syn. Kretsar ofta på hög höjd på spaning efter sitt byte, men kan även smygjaga på låg höjd för att överraska sitt byte på duvhökvis.

Utbredning:

Sverige: ca 680 revir över hela landet. Flest längs norrlandskusten och Gotland som är ett av världens örntätaste områden! Finns även i Skåne med 7 revir.

Norge: ca 1000 revir

Finland: ca 350 revir

Danmark: 2 revir

Unghundsägare, utnyttja tiden väl i sommar innan jaktsäsongen är här

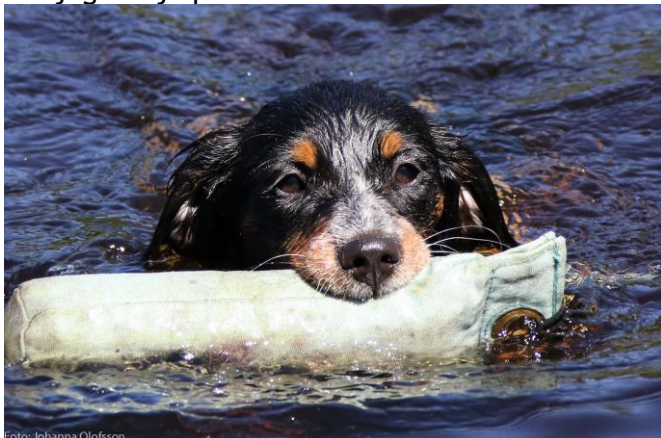
Text: Mats Ryderheim Foto: Johanna Olofsson

Du som har en breton kring året och inväntar första jaktsäsongen. Utnyttja tiden i sommar till att befästa apporten, så blir jakten till hösten så mycket trevligare och givande. Oavsett om du från början tagit till vara på valpens/unghundens spontana apportegenskaper eller ej, kan det nu vara dags att gå vidare. Med det menar jag de fyra stegen i lydnadsapportering, "Hålla - bära - ta - hämta".

Hur svårt kan det vara? Ja, det varierar från hund till hund. Men räkna med att en process tar ca 4-6 veckor, om du tränar två korta pass per dag. Räkna också med att ditt eget tålamod kommer att provas. Vissa dagar kommer du att uppleva att arbetet går ett steg fram och två tillbaka. Men som alltid, trägen vinner! När väl polletten trillat ner hos din adept, kommer du inse att det helt klart var värt mödan. För vilken jägare vill inte ha med sig en villig och säker apportör?

Så, lägg upp en plan. "Klarar jag det själv, eller ska jag ta hjälp? Var ska vi hålla till?"

Bakom huset eller i trädningen? Ska arbetet ske i samband med morgon/kvällsturen eller annan tid?

Med vem kan jag stämma av eventuella frågor/funderingar som dyker upp?"

Hör gärna av dig med "Så här gjorde jag. Så här blev resultatet. Mina lärdomar." Bretonbladet tar också gärna emot dina erfarenheter på pränt!

Lycka till!

Mats Ryderheim
sammankallande i apportkommittén
apport(at)breton.se

P.S.

Ovan nämnda fyra steg kan givetvis även användas på en äldre hund. För visst går det att lära äldre hundar att "sitta", apportera, menar jag.

D.S.

50 - års jubileum 1 - 3 aug 2025 utanför Sundsvall

Tänk vad tiden går, snart är det dags för ett nytt jubileum. Klubben har snart funnits i 50 år. Klart vi vill fira det och vi vill ju att just Du kommer med så lägg in datumen redan nu i din kalender.

Hur ska vi fira då? Jo.....

- Fredag kväll – lördag
– många trevliga aktiviteter
– bl.a apporttävling
- Jubileumsmiddag lördag kväll
- Stor utställning söndag 3 aug.
Denna gång kommer
domare Kathy Moores från Storbritanien

*Domare från
45-års jubileet,
Anne Eissing*

OBS !

Vill du ha ditt BretonBlad som papperstidning?

BretonBladet har skickats som papperstidning till samtliga fullbetalande medlemmar som inte har meddelat annat. Nu har årsmötet beslutat att man får digitalt blad om man inte meddelat att man vill ha en papperstidning. Från och med årsskiftet 2024-2025 betalar de som vill ha papperstidning 100 kr/år för detta.

Varför, jo för att kunna höja bidraget till regionernas verksamhet.

Ni som i fortsättningen vill ha Bladet som papperstidning har chansen att meddela detta även inför nästa nr. Därefter får alla som inte gjort ett aktivt val, ett digitalt BretonBlad (även familjemedlemmar).

Viktigt – Har vi rätt mail-adress till dig?

Mail med direktlänk till formuläret har skickats till alla medlemmar (senaste utskick: 31 maj 2024).

Om du inte fått mail:et har det antingen kommit i din skräppost, eller så har vi fel eller ingen mail-adress till dig. Hör i så fall av sig till ordforande@breton.se om du önskar få mail:et igen eller skriv denna länk i web-läsaren för att komma åt formuläret <https://breton.se/val-av-bretonblad-digitalt-eller-som-papperstidning/>

// Redaktören

Rapport från bretonträff i Boden 8-9/6 2024

Text och foto: Stig-Åke "Pigge" Göransson

Den årligen återkommande bretonträffen med inbakad jaktdressyrkurs ute på Grangärda söder om Boden är genomförd.

En som jag tycker lyckad träff med många glada och trevliga deltagare. Både hundar, mattar och hussar var engagerade och mycket duktiga.

Om jag räknat rätt var vi 38 mänskliga deltagare i själva träffen. Allt från barn i treårsåldern till pensionärer i den gyllene 80 årsåldern. 28 hundar dök också upp under de två dagarna, av dessa deltog 15 hundar i själva jaktdressyrkursen. Yngst bland hundarna var en bretonvalp på 4 månader och den äldsta en värdig bretondam på vördnadsfulla 16 år. Även hundar från andra raser tyckte det var trevligt att få delta vid en bretonträff. Picard, Vorsteh och Norrbottenspets syntes bland dem.

Under dressyrkursen präglades första dagen av de fyra lätta stegen, (följ mig, hantera, leka och det viktiga ordet).

Inriktningen på dag två var mer präglad av speciella övningar med anknytning till olika jaktsituationer. Vi övade på stopp i olika situationer som tex. en uppflygande konstgjord ripa, stopp på hunden när den förföljer en flyende hare. Även sekundering och snabba avanser ingick. Att följa ett spår av fågel eller klöv till spårslut blev en mycket populär övning.

Träffen avslutades traditionsenligt med en tävling som gick ut på samarbete mellan hund och förare, att hunden i olika situationer skulle med snabbhet följa förarens kommando var målet. I stenhård konkurrens, främst av Edvin Björnström med sin Disa och Karin Rabe med Styx stod slutligen Mattias Spaak och hans Acke som segrare. Stort grattis Mattias. Du och Acke är därmed 2024 års bretonmästare i Norrbotten Södras Bretonklubb.

Mattias Spaak och hans Acke längs fram

Vår fantastiska instruktör Saila Suorsa gjorde träffen och jaktdressyrkursen till den uppskattade och lärorika tillställning som den blev. Saila har ställt upp och hjälpt oss bretonmänniskor med våra hundar 20 år i rad. Respekt Saila. Dessutom har hon ryckt in och hjälpt uppfödare på olika platser med valpträffar, samt råd och dåd för enskilda vid behov, fantastiskt. Då skall Ni veta att Saila egentligen är Vorsteh-kvinna. Tror nog att hennes hjärta klappar en hel del även för breton. Tusen tack Saila, Du är guld värd.

Tusen tack också till samtliga deltagare i årets bretonträff i Boden. Det är Ni och Era fina hundar som gjorde träffen så lyckad som den blev.

Måste också nämna att årets träff samlade deltagare från både när och fjärran. Längst reste Karin Rabe och Kalle. En resa på nästan 100 mil från Lima i Dalarna till Boden, detta för att delta i vår bretonträff. Respekt. Även deltagare från Gällivare trakterna nämligen Dockas och från flera orter i Västerbotten förgyllde vår bretonträff. Än en gång stort tack till Er alla.

Skitjakt på Er go vänner.

Bretonhälsningar
Stig-Åke "Pigge" Göransson
Regionombud.

En fälld älg tillhörde alltid hela byn

Text o foto: Stig-Åke "Pigge" Göransson

Sitter i min ensamhet och funderar, nattmänniska som jag är. Klockan har passerat midnatt med flera minuter. Hustru Eva gick och lade sig för mer än en timme sedan. Hundarna ligger vid mina fötter och verkar ha somnat för natten.

Jag tittar ut genom köksfönstret på just ingenting. Det är kolsvart utanför villan. Tankarna vandrar som vanligt bland olika jaktupplevelser genom åren. Plötsligt kommer en obesvarad tanke upp i mitt huvud. Hur kommer det sig egentligen att jag blev jägare?

Uppväxten kan jag tro hade en stor inverkan. Jag växte upp hos min mormor och morfar på ett litet hemman med mestadels självhushåll. Anledningen till den lösningen var att min mamma var väldigt ung när jag föddes och hade svårt att ta hela ansvaret för min fostran. Så här i efterhand är jag så oerhört tacksam över att ha fått den uppväxt jag fick.

De ekonomiska resurserna var klart begränsade i hushållet. Desto mer rikedom fanns i form av kärlek och gemenskap upplevde jag. Även socialt fanns en stor trygghet genom den stora samhörigheten mellan de sju hushållen i byn. Ripats som byn heter låg på den tiden i väglöst land cirka två mil söder om Gällivare.

Man levde oftast på vad naturen gav. Ett par kor några får och en gris fanns för det mesta på gården men även ett renmärke med några renar tillhörde hemmanet.

Jakten var naturligtvis en mycket viktig ingrediens i livet. Skogsfågel, ripa och hare var lyx i vardagen. Kött blev basfödan, rökt, torkat och saltat var de vanligaste formerna i menyn på den tiden. Även blodmat i olika i form av korv, palt och pulsu (en rätt på blod med mald lever, hjärta och eller njure), kryddor och talgfett kokade i en tvättad magsäck från i regel får serverades, inget skulle gå till spillo. För att blodet skulle kunna lagras och användas under stora delar av året torkades det i tarmar som hängde ute på skuggsidan av huset. Efter torkningen var blodet som kristaller och kunde blötas upp i vatten för att användas i matlagningen.

Man kan ju förstå hur viktig jakten var i denna form av leverne. Om en älg fälldes, oavsett tidpunkt på året tillhörde bytet hela byn och det talades aldrig om det utanför gemenskapen.

I den beskrivna miljön växte jag upp och jag tror att den uppväxten har präglat hela mitt liv, både som jägare och på det sätt jag upplever och efter bästa förmåga försöker förvalta viltet och naturen.

Med stolthet minns jag än i dag hur jag bar hem min första fällda orrtupp. Vilken ålder jag var i kommer jag inte ihåg, kanske 12-13 års åldern. Det viktiga var att jag hade bidragit med mat till hushållet. Det vapen jag hade använt var morfars gamla Remington, den slätborrade modellen som gick att ladda med hagelpatroner. Naturligtvis helt olagligt i dag, både beträffande min ålder och kanske också när det gällde frågan om licens på det aktuella vapnet

Allt var ju naturligtvis inte bara guld och gröna skogar i uppväxten i ett självhushåll. Bus och konflikter uppstod i lika stor omfattning som i vilket samhälle som helst i dag.

Några exempel kan ju vara på sin plats. Jag hade varit i konflikt med min mormor. När hon öppnade källarluckan i golvet i köket ock gick ner i källaren för att hämta, jag vet inte vad, stängde jag helt sonika uppgången och drog det tunga slagbordet för luckan. Det dröjde väldigt länge innan jag vågade mig hem den kvällen. Tyvärr satt morfar och väntade på mig trots att det var sent och väldigt mörkt.

Ett annat exempel är när min kusin Hans och jag bestämde oss för att hjälpa morfar med vapenvården på hans gamla hagelgevär. Vi plockade ner vapnet från älghornet det hängde på, vi putsade och smorde, vi ville ju göra morfar glad. Slutligen skulle vi dra ur piporna med trassel. Ingen bra övning. Trasslet fastnade i den högra pipan och gick inte att få loss. Vi skjuter ut trasselsudden, blev det gemensamma beslutet. Sagt och gjort, inget bra beslut visade det sig vara. Hans, som var skytten åkte efter en jättesmäll från vapnet på rumpan och i dag tackar jag vår lyckliga stjärna för att ingen av oss blev skadade. Morfars hagelgevär däremot var för alltid förverkat, den bulan som blev på pipan blev omöjlig att reparera.

En av de upplevelser som än i dag värmer mitt hjärta är när jag som väldigt ung tonårig fick förtroendet att träna Tasso. En gråhund som för en gång skull var renrasig, viket var ett unikum i byn. Det var inte frågan om jaktträning det var fysträning det handlade om. Tasso och jag blev som ler och långhalm, vi trivdes jättebra tillsammans.

Tassos första älgjakt blev något av en katastrof. Han tog upp en fin älgdjur vilken, visade det sig, inte gick att ställa för honom. Det bar iväg och jaktlaget upplevde att det inte gick att få tag i hunden. Förtvivlad fick jag höra att Tasso dragit iväg med älgen men helt utom hörhåll för jaktlaget. Ett helt dygn gick och ingen rapport om var Tasso kunde finnas, jag var förtvivlad.

Andra dygnet efter försvinnandet fick mormor ett telefonsamtal från Kilvo, två mil från Ripats, om

att de hört en hund skälla ute på stormyrn. Min äldsta morbror Gösta och jag tog oss ann den långa vandringen, bara för att eventuellt hitta Tasso. På morgonen efter en lång och tröttande vandring når vi äntligen stormyrn. Helt tyst och stilla öppnar sig den enorma våtmarken. Hoppet om att någonsin hitta Tasso började rinna ut. Hur som helst, i ren desperation började jag ge mig ut i det blöta gyttjiga landskapet, hela tiden ropa efter Tasso. Plötsligt ser jag en ståtlig älgstur resa sig ur sin lega på kanske 400 meters håll. Jag ser också hur en gråhund reser sig ur samma lega. Tasso! Han och älgen har legat och sovit tillsammans. Vild av glädje visslar och skriker jag efter hunden och han vänder efter några heta skall mot älgen och kommer till mig.

Väl hemma i Ripats igen hör jag ett samtal mellan min morbror Gösta och morfar som ger mig kalla kårar på ryggen. Jag hör min morbror berätta för morfar att Tasso är en jaktidiot som inte går att använda i jaktlaget. Vi kan ju inte ha med pojken, jag alltså, varje gång vi släpper hunden. Han är ju den ende som kan kalla in hundeländet säger Gösta. Tack och lov hade Gösta fel. Tasso blev en mycket uppskattad hund i jaktlaget och jag fick förmånen att träna honom under flera år av hans livstid.

En milstolpe i mitt då unga liv var när jag hade avslutat min sjuåriga folkskola och inte kom in på snickarlinjen på yrkesskolan i Malmberget. Kravet var att man skulle vara femton år.

Min morfar insåg absolut att en ungdom i min ålder behövde tjäna sina egna pengar. Efter ett allvarligt samtal oss två emellan föreslog morfar två lösningar. Antingen kan du jaga räv, mård och ekorre, sälja pälarna och hanka dig fram beroende på vilttillgången. Eller så kan Du hugga björkved till mormor och mig för en skälig ersättning under vintern så vi har så det räcker nästa vinter. Jag valde det senare förslaget.

Jag fick klart för mig att arbetet innebar arbete måndag till och med lördag från januari till mars månad.

Allt åtta kilometer från Ripats med boende i en timmerkoja helt solo mitt ute i ingenstans. Tufft som fjortonåring tycker mina barn och barnbarn när jag berättar för dem om verkligheten på den tiden.

Jag hade besökt timmerkojan tidigare och visste att den var timrad ihop med att stall. Utrymmet var trångt men det fanns en norskspis, ett bord och en säkert en meter bred slaf i kojan.

När jag skulle ge mig av till jobbet första gången kom morfar fram till mig och sa yxa, svans och spade har du ju med dig men Du lär behöva värme och sällskap. Ta med dig hästen. Om det blir kallt tag in honom i kojan, han är som en kamin. Han kommer att pissa och skita inne opponerade jag mig. Han är rumsren i kojan konstaterade morfar med en glimt i ögat. Jag trodde honom inte då men han talade sanning.

En mycket lärorik tid i mitt liv inträffade under dessa ganska tuffa månader. Att man kan utveckla kamratskap med en häst blir ju ganska uppenbart. Däremot att få uppleva att man kan få både lavskrika och talgoxe att äta ur ens hand är något extra. Att en relation med en skogsmus kan utvecklas till något fint visste jag inte i förväg. Förhållandet tog tid att odla men efter någon vecka började den lilla musen att lita på mig. Han kom på besök varje morgon när jag satt och åt. Från början skygg och rädd. Men en bit in i februari satt han på min fot och väntade på att jag skulle släppa någon bröds mula ner till honom.

Jag lärde mig massor under tiden som björkvedhuggare i en timmerkoja. Att tjäder och orre har särskilda tider på dygnet när de äter har jag haft mycken nytta av att veta som jägare. Att dessa fåglar kan ligga nedgrävda i snön i dygn vid dåligt väder är också en kunskap jag dragit nytta av.

Mina läromästare från den här tiden har sedan länge lämnat jordelivet. Ändå klingar deras förmanande ord fortfarande stenhårt i mina öron när jag är ute på jakt med mina hundar. "Skjut aldrig mer än hälften ur en fågelkull, du skall äta upp allt du avliver vid jakt, avliva snabbt annars är det djurplågeri, om du har skadskjutit och hamnar i eftersök, ge dig aldrig förrän du avlivat, tänk på hur mycket du behöver skjuta för att bli mätt."

Jag har genom livet haft förmånen att få prova på många olika former av jakt. Att jaga över en stående fågelhund blev ändå den jaktform som fångade mig mest.

Vilken ras av stående fågelhundar som jag tycker är den effektivaste och samtidigt den trevligaste att träna, umgås med och jaga tillsammans med behöver jag ju inte förklara för Er.

Skitjakt på Er go vänner.

Bretonhälsningar
Stig-Åke "Pigge" Göransson

BRETON-MELLO!

Efter årsmötet i Klimpfjäll gick Breton-Mello av stapeln. Alla bidragen fanns att lyssna på hemsidan och Facebook. Alla medlemmar som fysiskt inte var på plats kunde rösta digitalt, rösterna redovisades som folkets röster. De medlemmar som var på plats redovisades som juryns röster. Så många bra bidrag hade skickats in.

Några av de sex inskickade bidragen sjöng textmakarna in själva, medan Paul Lundblad spelade in de övriga.

De vinnande bidragen kommer sjungas vid våra fester och middagar.

Till bästa allsång utsågs Viveka Stenhede, med melodi: Var nöjd med allt som livet ger

Till bästa schlager utsågs Roger Westling, som skapat både text och melodi.

Ett bonusbidrag från Danmark sjöngs under kvällen, text och sång Allan Folmer Hansen, melodi: Somliga går med trasiga skor.

Bidragen:

1. **Mel: Mors Lille Olle**
Text: Lena Boholm
2. **Mel: Stockholm i mitt Hjärta**
Text: Elisabeth Rosén
3. **Mel: Edvard Perssons Skånska Slott och Herresäten**
(eller div snapsvisor t ex "När Helan du tagit")
Text: Ulf Norén
4. **Mel: Var nöjd med allt som livet ger**
Text: Viveka Stenhede
5. **Mel och Text: Roger Westling**
6. **Mel: Rosenborgsungen**
Text: Lennart Berglund (översatt från den norska Bretonsången)

OBS! Regionbidrag - 6000kr

Har du bra idéer vad din region ska göra för aktiviteter?

Bretonklubben ger bidrag till regionsaktiviteter.

För att stärka regionerna har Bretonklubbens styrelsen beslutat att ett årligt fast regionsbidrag ska utgå. Årsmötet 2024 beslutade att höja bidraget.

- Regionerna har rätt till att få **6000 kr/region** och år, utan ansökan.
- Max 300 kr/medlem och aktivitet får nyttjas
- Om ytterligare bidrag önskas, kan regionerna ansöka om mer bidrag.

Det fasta regionbidraget får användas till:

- Lunch & fika i samband med regionsaktivitet
- Föredragshållare
- Instruktör under dressyrkurs
- Avgift för fågelträning
- Lerduveskytte

Ett krav för att få bidrag, är att aktiviteten ska vara öppen för alla i Bretonklubben.

Om du har bra idéer på vad din region ska göra för aktiviteter, kontakta ditt regionombud! Kontaktuppgifter hittar du på <https://breton.se/regionombud/presentation/>

Bidrag till BretonBladet och klubbens hemsida/fb-sida.

Skicka in ditt bidrag till bretonbladet@breton.se eller webmaster@breton.se

Texten skickas helst i word och bilderna separat. Tänk på att bilder som ska tryckas i Bladet behöver vara högupplösta. De kan komma att beskäras. För bilder till hemsida eller andra digitala medier krävs inte lika mycket. Kom ihåg att skriva vilka som är på bilden och vem som tagit fotot.

Kommande stoppdatum för att få med ett bidrag i Bladet är:
2024-09-10, 2024-12-02

Inga bidrag är för små eller för stora för publicering så fatta pennan/datorn och skicka oss dina tankar och erfarenheter. Har du "bara" en vacker, dråplig eller allmänt kul bild, skicka den med en förklaring på ett par rader så vi andra också kan dela glädjen.

// Redaktören

BretonBladet
Nr 2024-3

Vad vill ni se i nästa Blad
?

Avs: Svensk Bretonklubb
c/o Birgitta Rådman
Kallsta 155
836 92 LIT

Svensk Bretonklubb

Rasklubb inom Specialklubb för Kontinentala
Fågelhundar

E-post: ordforande@breton.se

E-post: info@breton.se

E-post: bretonbladet@breton.se

E-post: webmaster@breton.se

E-post: medlemsansvarig@breton.se

E-post: sekreterare@breton.se

E-post: kassor@breton.se

E-post: jaktprov@breton.se

Medlemsavgift 2024

Huvudmedlem: 450:-

Familjemedlem: 100:-

Vill du bli medlem eller har nya kontaktuppgifter, gå in på klubbens hemsida för registrering/ändring.

Medlemsansvarig kan också bistå vid behov.

Medlemmar kan delta i klubbens olika aktiviteter mm. Det är också krav på att vara medlem i Bretonklubben (eller annan SKF-klubb) för att få starta på jaktprov.

Som medlem får du bland annat BretonBladet fyra gånger per år.

Tveka inte att kontakta någon i styrelsen eller ditt regionombud när du har något förslag eller undrar över något.

Stort Tack till våra sponsorer.

Ha en riktigt schön sommar med mycket hundmys.

Passa på att skriva ner små anekdoter när ni ligger i hängmattan, är på stranden eller vart ni nu befinner er.

Berätta om träningarna med kompisarna mm.

Skriv om det som hänt i sommar och skicka till bretonbladet@breton.se.

Vi andra vill så gärna läsa.

// Redaktören